

WUVA
right to education
COURSE DEVELOPMENT PROGRAM +
financed by
Austrian
Development Cooperation

Programiranje za Internet

predavanja
v.as.dr. Samir Lemeš
slemes@mf.unze.ba

5. HTML

- Osnovni elementi jezika
- Naslovi
- Uobičajeni argumenti
- Odlomci
- Novi red
- Vodoravne linije
- Citati, adrese, fusnote, bilješke

Osnovni elementi jezika

- Postoje HTML naredbe koje utječu na strukturu stranice, te naredbe koje su namijenjene promjeni tekstualnih stilova.
- U prve spadaju naredbe za definiranje naslova, listi, tabela, okvira i drugih sličnih elemenata, a zajedničko svojstvo im je da prilikom svake upotrebe automatski stvaraju kraj odlomka.
- Stilske HTML naredbe definiraju tipografiju teksta: promjena veličine pisma, podebljavanje ili nagibanje slova, druge radnje koje ne utječu na opći raspored elemenata na stranici.
- Naredba za kreiranje hipertekstualne veze, spada u drugu grupu, budući da vizuelno mijenja samo dio neke rečenice unutar tekstualnog odlomka.

Naslovi

- Različite tematske cjeline svakog dokumenta predstavljaju se i razdvajaju naslovima.
- HTML podržava šest razina naslova koji se definiraju parovima naredbi

<H1></H1>	<H2></H2>
<H3></H3>	<H4></H4>
<H5></H5>	<H6></H6>

Naslovi

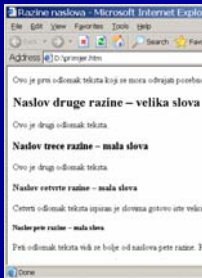
```

<BODY>

<H1>Naslov prve razine – najveća slova </H1>
  Ovo je prvi odlomak teksta koji se mora odvajati posebnom naredbom.
<H2>Naslov druge razine – velika slova </H2>
  Ovo je drugi odlomak teksta.
<H3>Naslov treće razine – mala slova </H3>
  Ovo je drugi odlomak teksta.
<H4>Naslov četvrte razine – mala slova </H4>
  Četvrti odlomak teksta ispisan je slovima gotovo iste veličine kao i naslov četvrte razine.
<H5>Naslov pete razine – mala slova </H5>
  Peti odlomak teksta vidi se bolje od naslova pete razine. Kakve su ovo buhice gore?

</BODY>

```


Naslovi

- Upotrebom argumenta ALIGN uz naredbe za kreiranje naslova, oni se mogu centrirati uz sredinu stranice čime se postižu bolji vizualni efekti.
- Da bismo to postigli, argumentu ALIGN moramo dodijeliti vrijednost CENTER.


```

<H3 ALIGN=CENTER>Ova knjiga </H3>
<H5 ALIGN=CENTER>predstavlja </H5>
<H1 ALIGN=CENTER>Centrirani naslov 1 </H1>
<H5 ALIGN=CENTER>Slika: 11-3 </H5>

```

Ova knjiga
predstavlja

Centrirani naslov prve razine!

Slika: 11-3

Uobičajeni argumenti

- ALIGN je jedan od argumenata koji se mogu dopisivati uz naslove i većinu drugih strukturalnih HTML naredbi.
- Argumentu ALIGN mogu se dodijeliti vrijednosti LEFT, RIGHT, JUSTIFY i CENTER
- Većina pretraživačkih programa prepoznaju i naredbu <CENTER> (u paru s </CENTER>) kojom se također mogu centrirati različiti elementi.

Uobičajeni argumenti

- Argument NOWRAP može se dodijeliti većini naredbi da bi se isključilo normalno prelamanje rečenica u retke.
- Ovom argumentu ne mora se pridružiti nikakva vrijednost, što je isto kao da ste mu pridružili vrijednost "YES".
- Ako unutar teksta na koji se odnosi naredba koja sadrži argument NOWRAP želite ostvariti prelazak teksta u novi redak, mora se upotrijebiti naredba
.

Uobičajeni argumenti

- Argumentom LANG može se odrediti alternativni jezik na kojem je napisan sadržaj teksta obuhvaćenog naredbom koja ga sadrži.
- Argument CLASS je namijenjen pridruživanju stilske klase obuhvaćenom tekstu.
- Stilska klasa može se definirati u zaglavlju dokumenta, a radi se o skupini stilskih naredbi obuhvaćenih jednim imenom koje se dodjeljuje ovom argumentu kao vrijednost.

Uobičajeni argumenti

- Argument CLEAR koji može poprimiti vrijednosti LEFT, RIGHT i ALL, namijenjen je poravnavanju teksta koji pluta oko lika unutar Web stranice.
- Ukoliko ste neki tekst ispisivali s lijeve strane slike, a želite da se novi odlomak nalazi ispod nje, ispisan odmah uz lijevi rub stranice, upotrijebit ćete, naprimjer, naredbu <P CLEAR="LEFT">.
- Ako ste tekst ispisivali s desne strane slike, argumentu CLEAR treba dodijeliti vrijednost RIGHT
- Za tekst između dviju slika koristi se vrijednost ALL.

Odlomci (Paragraphs)

- Odlomci se u HTML dokumentima razdvajaju naredbom <P>
- Standardom HTML 3 predloženo je dodavanje završne oznake </P> za naredbu <P> kako bi se omogućilo korištenje argumenata koji bi se odnosili samo na jedan odlomak teksta.
- Umjesto naredbe <CENTER>, treba odlomak obuhvatiti oznakama <P ALIGN=CENTER> i </P>.

Novi red

- Kada samo želite da se tekst prebaci u novi redak, bez dodatnog razmaka koji bi korisniku nagovještavao novi odlomak, upotrijebite naredbu
.
- Koristi se svugdje gdje biste kod pisanja teksta u Wordu inače pritisnuli Enter.
- Ova se naredba najčešće upotrebljava kod dugaćkih naslova koji se moraju prelomiti u više redaka
- U programima za izradu Web stranica ta se oznaka dobija i kombinacijom Shift+Enter.

Vodoravne linije

- Između većih tematskih cjelina na jednoj stranici koje se sastoje od nekoliko odlomaka teksta, može se ubaciti vodoravna linija naredbom `<HR>`.
- Time će se automatski stvoriti i razmak između dva odlomka, pa ispred i iza ove naredbe ne treba upotrebljavati `<P>`.
- Argumenti: SIZE, WIDTH, ALIGN, NOSHADE
`<HR SIZE=5 WIDTH=75% ALIGN=CENTER>`

Citati, adrese, fusnote, bilješke

- Citati se označavaju oznakama `<BLOCKQUOTE>` i `</BLOCKQUOTE>`.
- Tekst na koji se odnosi ova naredba većina će pretraživačkih programa prikazati uvećano od lijeve margine, a katkada i kosim slovima.
- Oznake `<ADDRESS>` i `</ADDRESS>` koriste se kod isticanja potpisa, adresa i drugih informacija koje se odnose na autora dokumenta, a najčešće se pojavljuju pri dnu stranice.

Citati, adrese, fusnote, bilješke

- Napomene, savjeti, upozorenja i drugi slični dodaci tekstu označavaju se naredbama `<NOTE>` i `</NOTE>`.
- Tekst unutar ovih oznaka browseri prikazuju:
 - uokviren
 - ispisan manjim slovima
 - sa dodatkom odgovarajuće ikonu koja vizualno ukazuje na ulogu tog teksta.
- Uloge se određuju pomoću argumenta ROLE kojemu ćete u slučaju savjeta pridružiti vrijednost TIP, a u slučaju upozorenja vrijednost WARNING.

Citati, adrese, fusnote, bilješke

- Fusnote se označavaju naredbama `<FN>` i `</FN>`.
- Početna oznaka mora sadržavati argument ID kojemu ćete dodijeliti naziv fusnote, kako biste je razlikovali od drugih fusnota.
- Riječ koja je opisana tom fusnotom treba obuhvatiti oznakom `<A>` i `</A>`, gdje ćete uz početnu oznaku nadopisati i argument HREF kojem se dodjeljuje ime odgovarajuće fusnote, prethodno oznakom #.

Citati, adrese, fusnote, bilješke

`<A HREF= #pokloni">pokloni</A>`

...

`<FN ID="pokloni">`

Ručni satovi, walkmani, CD-ROMovi,
foto-aparati, SIMM moduli, te ostala
sitna tehnika.

`</FN>`